

**SPORT- EN SPEELSTRAAT DE BRINK:
ONTMOETINGSPLEK VOOR JONG EN OUD IN OTTERSUM**

“Van molesteren naar creëren”

De postbode en de sportliefhebber. Het zou zo maar de titel van een streekroman kunnen zijn. De ontmoeting tussen de postbode en de sportliefhebber leidde in 2004 in Ottersum echter niet tot een boeiende vertelling, maar tot een spraakmakend project dat door het nieuwe sportbeleid van het huidige kabinet steeds meer aandacht krijgt. Sport- en Speelstraat De Brink sluit namelijk naadloos aan op de wens van minister Schippers dat sporten en bewegen in de buurt toegankelijk moet zijn voor iedereen. En dat hadden postbode Sjaak Smits en sportliefhebber Paul Terpstra (nu citymarketeer van Venlo) nooit kunnen bevroeden toen ze elkaar in 2004 op straat in Ottersum toevallig ontmoetten. ➤

*“Huis voor de Sport
Limburg heeft de kennis en
expertise om te beoordelen
of projecten aansluiten op
beleidsterreinen en of er
kansen voor subsidie zijn”*

Het is al laat die avond in 2004 als Sjaak Smits na een gemeentelijke brainstormbijeenkomst over hangplekken voor jongeren op zijn fiets kruipt. Hij heeft geïnteresseerd geluisterd naar de ideeën en plannen. Enthousiast trapt hij naar huis. Onderweg ontmoet hij Paul Terpstra, betrokken buurtbewoner en werkzaam in de sport. Sjaak vraagt hem: ‘jij doet toch iets in de sport? Kun jij niet meehelpen om de jongeren hangplekken te geven?’

Dat kan Terpstra, met zijn ervaring als onder meer docent lichamelijke opvoeding en (sport)ambtenaar bij de gemeente Nijmegen.

Het is de opmaat voor een project dat uiteindelijk op 30 september 2009, dus vijf jaar later, wordt geopend door Erica Terpstra (geen familie), op dat moment voorzitter van NOC*NSF. “Het is fantastisch wanneer midden in een dorp dit project, door iedereen gedragen, wordt gerealiseerd”, spreekt ze. “Dit project kan, wanneer we praten over vitale dorpskernen, als voorbeeld dienen voor héél Nederland. Sporten, spelen, ontmoeten, ofwel leefbaarheid en sociale cohesie voor jeugd, senioren en mensen (met een beperking).”

Het idee van Sport- en Speelstraat De Brink wordt in Ottersum opgepakt door bewoners en lokale partners. Het is de ideale locatie voor school en sportverenigingen om de jeugd te bereiken. Paul Terpstra (44): “Beleven en uitgedaagd worden, dat is waar het om draait. De Speelstraat bestaat uit vier zones: een schoolplein met speelvoorzieningen voor de jongste jeugd, een kunstgrasveld voor spelsporten, met podium voor culturele activiteiten, een zone voor de grondvormen van bewegen: klimmen, klauteren, balanceren en een zone voor avontuurlijk spelen. En niet te vergeten de integratie van jong en oud: de Sport- en Speelstraat heeft twee jeu de boulesbanen aangelegd, waarmee we de senioren daadwerkelijk bereiken en op één plek met de jeugd elkaar laten ontmoeten. Zo bereiken we draagkracht door dialoog.”

Het oorspronkelijke plan voor een hangplek voor jongeren is verbreed naar de eerste Sport- en Speelstraat van Nederland. “We wilden jeugd en jongeren laten sporten en bewegen, en bijdragen aan een gezonde leefstijl in plaats van laten ‘hangen’. Het moet iets opleveren. We noemen dat ook wel: van molesteren naar creëren.”

Het plan valt op, niet in de laatste plaats door het budget dat daarvoor nodig is. De kosten voor een moderne hangplek worden op zo’n 10.000 euro geraamd, voor de Sport- en Speelstraat is zo’n 250.000 euro nodig. Aan de gemeente Gennep,

“We wilden bijdragen aan een gezonde leefstijl van jeugd en jongeren in plaats van ze laten ‘hangen’”

waartoe Ottersum behoort, wordt 100.000 euro gevraagd. Het restant moet worden opgehoest door onder meer provincie Limburg en het bedrijfsleven. Dat lukt, met name dankzij de inzet van de toenmalige gedeputeerde Herman Vreken van de provincie Limburg, die Gedeputeerde Staten bereid vindt om flink te investeren in een uniek pilotproject in het kader van vitale kernen. Met de opbrengst van een veiling onder het lokale bedrijfsleven wordt de begroting sluitend. “We hebben een soort diensteneiling georganiseerd. Bedrijven boden diensten en producten aan. Dat leverde zo’n 30.000 euro aan producten en diensten op. Dela bood ons bijvoorbeeld een bankje aan, een ander bedrijf een boom. Buurtbewoners adopteerden een vlaggenmast. Zo deed iedereen, op ieder niveau, mee. Ook daaruit bleek de kracht van lokale betrokkenheid.”

Er komt dus genoeg geld beschikbaar om het project te realiseren. Maar dan begint het pas echt, beseffen de initiatiefnemers. “Toen het lintje werd doorgeknipt, ging het project de volgende fase in. Het was gerealiseerd, nu moest het worden geëx-

ploiteerd. Ook dat kost geld, maar nog veel belangrijker: er moest een programma komen, er moest een organisatie komen, er moest toezicht worden gehouden. Ook dat hebben we lokaal kunnen inkleuren, onder meer door een combinatiefunctionaris aan te stellen. En ook hier heeft de provincie Limburg aan bijgedragen. De inzet van de combinatiefunctionaris is voor twee jaar gefinancierd vanuit het Programma Welzijn, Zorg en Sport. Daarnaast zijn we naar VGZ gestapt en hebben verteld hoe de Sport- en Speelstraat bijdraagt aan de gezondheid van jeugd en jongeren. VGZ was geïnteresseerd en besloot om activiteitengeld beschikbaar te stellen. Dus niet voor toestellen, maar voor programma’s.”

CLUB VAN 31

Een ander voorbeeld is de Club van 31. Die bestaat uit 31 buurtvaders die ieder één dag per maand toezicht houden. Zij lopen rond, kijken of alles nog in orde is, signaleren vreemde zaken, spreken jongeren aan op hun gedrag, houden toezicht. Die buurtvaders hebben uiteraard ook een eigen belang, namelijk dat hun kinderen er veilig kunnen spelen en sporten. Jongeren die er komen, weten dat er toezicht is en dat ze kunnen worden aangesproken. Dat gebeurt ook. En het heeft effect. In het gebied waar de Sport- en Speelstraat is gekomen, hingen voor die tijd jongeren rond. Ze blowden, richtten vernielingen aan, bekladde dingen, cros-

sten op hun motoren. Sinds de Sport- en Speelstraat er is, is er van ongewenst gedrag bijna geen sprake meer. De leefbaarheid in de buurt is enorm toegenomen. De senioren in de buurt durven nu 's avonds weer met een gerust hart over straat, dat was voor die tijd anders. En jongeren die worden aangesproken op hun gedrag, blijken soms ook bereid om zelf een bijdrage te leveren. Jongens van de lokale technische school willen zelf, samen met hun docent, een nieuwe picknicktafel timmeren, nadat ze de oude tafel hadden vernield.

HUIS VOOR DE SPORT LIMBURG

Wat Paul Terpstra als een 'gouden zet' omschrijft, is het betrekken van het Huis voor de Sport Limburg bij het project. Colette van den Heuvel (47), senior adviseur sport en bewegen bij deze provinciale sportorganisatie, is vanaf het begin betrokken bij de Sport- en Speelstraat. "Wij hebben de regierol op ons genomen en als onafhankelijke partij de verbinding gelegd tussen het onderwijs, de kinderopvang, de sportverenigingen, maar ook de fitnessschool en uiteraard de Stichting. Samen hebben we een sport- en beweegprogramma ontwikkeld. Een sport- en beweegprogramma dat paste binnen de beleidskaders van iedere afzonderlijke lokale partner, maar ook binnen de subsidiekaders van de provincie Limburg. Dat bleek een cruciale schakel. Wij hebben de kennis en expertise om te beoordelen of projecten aansluiten op beleidsterreinen

“Beleven en uitgedaagd worden, dat is waar het om draait in de vier zones van De Speelstraat”

en of er kansen voor subsidie zijn. De Sport- en Speelstraat was een voltreffer, omdat die bijdroeg aan een vitale dorpskern. En het past ook naadloos bij het beleid van dit kabinet en bij de Sportimpuls van minister Schippers, waarin sporten in de buurt centraal staat. Het past in de huidige tijd.”

Er zijn ruim twee jaar na de ingebruikname wel nog altijd discussiepunten, geeft Terpstra toe. “De aansprakelijkheid is een moeilijk punt. Wie is verantwoordelijk als er iets gebeurt? De eigenaar van de grond? De school die de grond gebruikt? De kinderen en jongeren zelf? Degene die toezicht houdt? Dat bleek een hele lastige discussie. Uiteindelijk hebben we in onderling overleg bepaald dat de eigenaar van de grond, dus de gemeente Gennep, aansprakelijk is. Maar ik kan me voorstellen dat dit per gemeente anders kan worden bepaald.”

Paul Terpstra is nog altijd bestuurslid van de Stichting die de Sport- en Speelstraat onder haar hoede heeft. Evenals Colette van den Heuvel is hij ervan overtuigd dat het concept elders in Nederland ook is uit te rollen. “Het is belangrijk dat je een

club vormt van mensen die een binding met het dorp hebben en samen de benodigde competenties inbrengen: marketing, communicatie, netwerk in het bedrijfsleven, connecties met het onderwijs. Dat is de basis. Van daaruit ga je lokale partners benaderen en enthousiasmeren: buurtbewoners, ondernemers, ouders, leerkrachten en uiteraard de gemeente. Zo ontstaat lokaal draagvlak en een netwerk. Dan kun je de volgende stappen zetten.”

LANGE ADEM

De Sport- en Speelstraat is met regelmaat de bestemming van studiereizen, werkbezoeken en lezingen. “Uit het hele land komen politici, bestuurders, ambtenaren en andere geïnteresseerden kijken hoe we het voor elkaar hebben gebokst. Ik houd ze iedere keer weer voor dat het ook een kwestie van lange adem is. Je moet je niet laten ontmoedigen door de overheid. Al die regels en procedures demotiveren. Het heeft vijf jaar geduurd voordat we de Sport- en Speelstraat hadden gerealiseerd. Bij de gemeente Gennep kregen we eerst van doen met een ambtenaar die het hele plan niet zag zitten. Daar dreigde het op vast te lopen. Pas toen het dossier naar een andere ambtenaar ging die wél de kansen zag, konden we weer vooruit. Ook daar kan het van afhankelijk zijn. Je moet groot blijven denken en... wees een postzegel: laat niet los voordat je je bestemming hebt bereikt.”